

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

100 EĞİTİMİN
YÜZYILI

Sayı : E-32661919-610-51
Konu : Yazılı Soru Önergelerinin Cevabı

09.05/2025

7/25293 GK 123

7/25700 GK 133

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA 7/25787

7/25790

7/25933

- İlgi : a) 19/03/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1600965 sayılı yazınız.
b) 24/03/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1602858 sayılı yazınız.
c) 24/03/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1602995 sayılı yazınız.
ç) 26/03/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1603709 sayılı yazınız.
d) 27/03/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1605457 sayılı yazınız.

7/26111-26112

7/26114-26116

7/26118-26119

GK!

Bakanlığımıza İlgi (a-b-c-ç-d)'de kayıtlı yazıyla iletilen İzmir Milletvekili Yüksel TAŞKIN'ın 7/25293, Trabzon Milletvekili Sibel SUIÇMEZ'in 7/25700, İstanbul Milletvekili Zeynel EMRE'nin 7/25787, İstanbul Milletvekili Doğan BEKİN'in 7/25790, Aydın Milletvekili Evrim KARAKOZ'un 7/25933, Ankara Milletvekili Deniz DEMİR'in 7/26111, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk GERGERLİOĞLU'nun 7/26112, 7/26114 ve 7/26119, Mersin Milletvekili Gülcan KIŞ'ın 7/26115, İstanbul Milletvekili A. Sibel YANIKÖMEROĞLU'nun 7/26116 ile Diyarbakır Milletvekili Serhat EREN'in 7/26118, esas numaralı yazılı soru önergeleri incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler Ek'te sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Yusuf TERKİN
Millî Eğitim Bakanı

Ek: Bilgi (33 Sayfa)

MERSİN MİLLETVEKİLİ GÜLCAN KIŞ'IN 7/26115 ESAS NUMARALI YAZILI
SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Eğitim sistemimizin temel amacı, tüm bireylerin yaşamı boyunca kapsayıcı ve nitelikli bir eğitime erişimini sağlamak; düşünme, algılama, problem çözme yeteneği gelişmiş, özgüven ve sorumluluk duygusuna, girişimcilik ve yenilikçilik özelliklerine sahip, demokratik değerleri ve millî kültürü özümsemiş, paylaşma ve iletişime açık, sanat ve estetik duyguları güçlü, teknoloji kullanımına yatkın, çağın gerektirdiği bilgi farkındalığı yüksek, üretken ve mutlu bireyler yetiştirmektir. Bu durum, genç nesillerin daha donanımlı bir şekilde yetiştirilmesi için öğretim programlarının sürekli olarak geliştirilmesi ihtiyacını doğurmaktadır. Bu doğrultuda öğretim programlarına yönelik geliştirme çalışmaları, herhangi bir duraksamaya yer vermeksizin süreklilik arz eden çalışmalardır. Nitekim uygulamada olan öğretim programlarına ilişkin yürütülen izleme ve değerlendirme çalışmaları neticesinde öğretim programlarının güncellenmesi gerekebilmektedir. Bu durum program geliştirme süreçlerinin doğal seyridir. Devam eden program geliştirme çalışmaları; süreçte edinilen tecrübe, uygulamaya ilişkin geri bildirimler, yeni gelişmeler, ihtiyaç analizleri kapsamında birikimli bir biçimde ilerlemekte olup önceki çalışmalar ışığında yürütülmektedir. Dolayısı ile geçmişten bugüne uygulanagelen tüm öğretim programları, program geliştirme süreçlerinde en iyiye ulaşma çabasının parçalarıdır.

Bugünün şartlarında hedeflere erişimde uygun olduğu düşünülen programlar, geleceğin ihtiyaçlarını karşılamada yetersiz kalabilmekte, uygulamadaki program özelinde izleme ve değerlendirme çalışmaları ışığında işlevsiz özellikler barındırabilmektedir. Öğretim programlarının dinamik yapısı nedeni ile uygulanmakta olan öğretim programları için de gerekli şartlar oluştuğunda güncelleme süreçlerinin yürütülmesi elzemdir.

Yapılan ihtiyaç analizleri sonucunda gerçek hayatta kullanılabilirliği olan ve uygulamaya dönük bilgiyle beceriye dönüşen bilginin önem kazandığı görülmüştür. Bu gerçeklerden yola çıkılarak beceriler tüm kademeler düzeyinde tanımlanmış ve beceri alanlarının birbirleriyle nasıl ilişkilendirileceği belirlenmiştir. Bu beceri setleri ile bilginin beceriye dönüşerek gerçek yaşamda kullanılmasını sağlayacak bir yapı oluşturulmuştur.

Yeni öğretim programlarında yapılandırılan becerilerden biri de kavramsal becerilerdir. Kavramsal beceriler; karmaşık bir süreç gerektirmeden edinilen ve gözlenebilen temel beceriler ile soyut fikirleri ve karmaşık süreçleri eyleme dönüştürürken zihinsel faaliyetlerin bir ürünü olarak işe koşulan bütünleşik ve üst düzey düşünme becerilerini ifade eder. Yine her bir alana özgü olacak şekilde yapılandırılan alan becerileri ise kavramsal becerileri ve/veya alana özgü bütünleşik becerileri kapsayan ve bu becerilerin süreç bileşenlerini de içeren yapılar olarak tanımlanmıştır. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli ile oluşturulan yapının okul öncesinden ortaöğretime kadar işlevsel hâle gelmesinde yapı harcı rolü oynayan eğilimler, öğretim programlarında ilk kez yer almıştır. Bu önemiyle birlikte eğilimler; kişinin sahip olduğu becerileri gerekli durumlarda niyet, duyarlılık, isteklilik ve değerlendirme öğeleri doğrultusunda nasıl kullandığı ile ilgili zihinsel örüntüleri ifade etmektedir.

Öğrencilerin bütüncül gelişimini sağlamak ve tüm yönleriyle hayata hazırlamak amacıyla yeni öğretim programlarına sosyal-duygusal öğrenme becerileri, okuryazarlık becerileri ve değerler eklenmiştir. Aynı bir içerik veya öğrenme çıktısı olarak değil öğretim programlarının tamamına nüfuz eden ve bu yönüyle öğretim programında yer alan diğer becerilerin gelişimini destekleyecek bir beceri seti olarak yapılandırılan sosyal-duygusal öğrenme becerileri ise öğretim programlarında ilk kez görünür hâlde kendine yer bulmuştur. Bu sayede sorgulayan, yeni durumlara kolaylıkla uyum sağlayan, sadece bilişsel değil sosyal ve duygusal yönden de gelişen insan hedeflenmiştir.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin amaçlarından bir diğeri ise; öğrencilerin yeni durumlara uyum sağlayabilmesi, değişimi fark edebilmeleri, kendi kendilerine öğrenebilmeleri ve gelişen teknolojileri uygulayabilmeleri için alandan bağımsız okuryazarlığı bir beceri olarak öğrencilere kazandırmaktır. Günlük hayatta ihtiyaç duyulan okuryazarlık becerileri, sistem düşüncesi etrafında şekillendirilmiş ve öğretim programlarında işlevsel bir yapıda yer almıştır. Bu bağlamda okuryazarlık becerileri; bütün derslerin farklı içerik formları ile beslenmesi, öğretim programlarının çeşitlendirilmesi ve zenginleştirilmesi gibi işlemlere sahiptir. Değerlerimizin öğretim programlarında görünür ve gözlenebilir şekilde yer alması için *erdem-değer-eylem* çerçevesi oluşturularak anlamlı ve uygulamaya dönük bir yapı oluşturulmuştur. Çerçevenin ana hedefi; eylemlerden değerlere, değerlerden erdemli insana, erdemli insandan ise nihai hedef olarak *huzurlu aile ve toplum, yaşanabilir çevre ve huzurlu insana* ulaşmaktır.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde öğrencilerin çok yönlü gelişmeleri, farklı alanlarda bilgi ve becerilere sahip olmaları amaçlanarak disiplinler arası ilişkilere de yer verilmiştir. Disiplinler arası ilişkiler ile öğretim programları disiplin odaklı bilgi aktarımının ötesine taşınmış, öğrencilerin bütüncül bir bakış açısı kazanmaları ve kalıcı öğrenmelerin gerçekleşmesi sağlanmıştır.

Yeni öğretim programlarında beceriler, birbiriyle ilişkileri ve anlam özellikleriyle öğrenme sürecinin bir parçası olarak modellenmiştir. Beceriler arası ilişkilendirmeler ile beceri geliştirme süreci dinamik bir yapıya kavuşturulmuş, dolayısıyla sürecin niteliğinin artmasına katkı sağlanmıştır.

Okul temelli planlama yoluyla ilk kez bağlamsal ve çevresel özellikler dikkate alınmış ve bu özelliklerin yeni öğretim programlarında yer bulması sağlanmıştır. Zümre öğretmenler kurulu tarafından ders kapsamında gerçekleştirilecek araştırma ve gözlem, sosyal etkinlikler, proje çalışmaları, yerel çalışmalar, okuma etkinlikleri gibi çalışmalara ayrılan süreyi ifade eden okul temelli planlama ile öğretmenlere öğretim programını uyarlama imkânı tanınmıştır.

Öğretmen yansıtmaları yoluyla öğretmenlerin ve özellikle öğretim programlarının sürekli olarak değerlendirilmesi anlayışı geliştirilmiştir. Bu sayede programın güçlü yönleri ile birlikte iyileştirilmesi gereken kısımları da belirlenerek programların niteliğinin artırılması sağlanabilecektir.

Yeni öğretim programlarında süreç ve durum temelli ölçme ve değerlendirme anlayışı benimsenmiş ve bu anlayışa uygulamaya dönük olarak yer verilmiştir. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarının süreç temelli bir anlayışa dayanması ile öğrenci gelişimini takip etme ve öğretim yöntemlerini iyileştirme amaçlanarak ölçme ve değerlendirme sürecine öğrenme çıktılarına ulaşmada önemli bir rol verilmiştir.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli ile getirilen en önemli yeniliklerden biri, farklılaştırma bölümüdür. Farklılaştırma uygulamaları ile öğrenci farklılıklarının göz ardı edilmesinin önüne geçilmiş ve ayrıştıracı ile yarıştıracı zihniyetten uzak, sosyal adaletin sağlandığı etkinlikler oluşturulması hedeflenmiştir.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin kazandırdığı program dışı etkinlikler ile zihinsel, sosyal-duygusal, fiziksel ve ahlaki gelişimi desteklemek; kazanılan becerilerin gerçek hayatta uygulanmasına olanak tanımak, okullarda yürütülen akademik çalışmaları zenginleştirmek, zamanı etkili kullanmak ve estetik duyarlılığı artırmak amaçlanmıştır. Bu amaçla öğretim programlarına sosyal sorumluluk programı ve hayat boyu öğrenme eklenmiştir. Yapılan ihtiyaç analizleri sonucunda önemli bir beklenti olarak ortaya çıkan müfredat yoğunluğunu azaltmak amaçlanmış; verimliliği görece düşük içerikler alanında uzman bağımsız komisyonlarca öğretim programlarından çıkarılarak programlar %35 oranında sadeleştirilmiştir.